

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

26. dubna 2018*

„Řízení o předběžné otázce – Vzájemná pomoc při vymáhání pohledávek – Směrnice 2010/24/EU – Článek 14 – Právo na účinné prostředky nápravy před soudem – Listina základních práv Evropské unie – Článek 47 – Možnost dožádaného orgánu odmítnout pomoc při vymáhání pohledávky z důvodu, že pohledávka nebyla řádně doručena“

Ve věci C-34/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím High Court (vrchní soud, Irsko) ze dne 16. ledna 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 24. ledna 2017, v řízení

Eamonn Donnellan

proti

The Revenue Commissioners,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení M. Ilešič (zpravodaj), předseda senátu, A. Rosas, C. Toader, A. Prechal, a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokát: E. Tančev,

vedoucí soudní kanceláře: I. Illéssy, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 18. ledna 2018,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za E. Donnellana L. Glennon a E. Silke, solicitors, P. McGarrym, SC, a R. Maguirem, barrister,
- za the Revenue Commissioners M.-C. Maney, solicitor, N. Traversem, SC, B. Ó Floinnem, BL, a M. Corrym, advocate,
- za řeckou vládu E. Tsaousi, M. Tassopoulou a K. Georgiadisem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi M. Wilderspinem, H. Krämerem a F. Tomat, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. března 2018,

* Jednací jazyk: angličtina.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 14 odst. 1 a 2 směrnice Rady 2010/24/EU ze dne 16. března 2010 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření (Úř. věst. 2010, L 84, s. 1).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Eamonnem Donnellanem a Revenue Commissioners (dále jen „Commissioners“) ve věci vymáhání pohledávky z pokuty uložené E. Donnellanovi řeckým správcem daně a z úroků a nákladů nebo penále spojených s touto pokutou.

Právní rámec

Směrnice 2010/24

- 3 Směrnice 2010/24 byla přijata na základě článků 113 a 115 SFEU. V bodech 1, 7, 17, 20 a 21 odůvodnění je uvedeno:

„(1) Vzájemná pomoc mezi členskými státy při vymáhání pohledávek jednotlivých států a pohledávek Unie, pokud jde o některé daně, jakož i další opatření přispívají k řádnému fungování vnitřního trhu. [...]

[...]

(7) Vzájemná pomoc může spočívat v tom, že dožádaný orgán může dožadujícímu orgánu poskytnout informace, které tento orgán potřebuje za účelem vymáhání pohledávek vzniklých v dožadujícím členském státě, a doručit dlužníkovi veškeré dokumenty, které souvisejí s takovými pohledávkami a které pocházejí z dožadujícího členského státu. Na žádost dožadujícího orgánu může dožádaný orgán rovněž vymáhat pohledávky vzniklé v dožadujícím členském státě nebo přijímat předběžná opatření k zajištění vymáhání těchto pohledávek.

[...]

(17) Tato směrnice by neměla bránit plnění jakýchkoli závazků k poskytování širší pomoci, které vyplývají z dvoustranných nebo mnohostranných dohod nebo ujednání.

[...]

(20) Jelikož cílů této směrnice, totiž stanovení jednotného systému poskytování pomoci při vymáhání pohledávek v rámci vnitřního trhu, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jich může být [...]dosaženo lépe na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou [...]

(21) Tato směrnice dodržuje základní práva a zachovává zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie.“

- 4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Předmět“, uvádí, že uvedená směrnice „stanoví pravidla, podle nichž mají členské státy poskytovat pomoc při vymáhání pohledávek uvedených v článku 2 v jednotlivých členských státech, pokud tyto pohledávky vzniknou v jiném členském státě“.

5 Článek 2 uvedené směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanoví:

„1. „Tato směrnice se vztahuje na pohledávky týkající se:

a) veškerých daní a poplatků jakéhokoli druhu ukládaných členským státem nebo jeho nižšími územními nebo správními celky, včetně místních orgánů, či jejich jménem, nebo jménem Unie;

[...]

2. Oblast působnosti této směrnice zahrnuje

a) správní sankce, pokuty, poplatky a přírážky související s pohledávkami, pro které lze požadovat vzájemnou pomoc podle odstavce 1, uložené správními orgány, které jsou příslušné pro výběr dotčených daní nebo poplatků nebo pro provádění správních šetření týkajících se těchto daní nebo poplatků, nebo potvrzené správními či soudními orgány na žádost uvedených správních orgánů;

[...]

c) úroky a náklady související s pohledávkami, pro které lze požadovat vzájemnou pomoc podle odstavce 1 nebo písmene a) nebo b) tohoto odstavce.

[...]“

6 Podle článku 8 téže směrnice, nadepsaného „Žádost o doručení určitých dokumentů vztahujících se k pohledávkám“:

„1. Na žádost dožadujícího orgánu dožádaný orgán doručí příjemci veškeré dokumenty vydané v dožadujícím členském státě, včetně dokumentů soudního charakteru, vztahující se k některé z pohledávek uvedených v článku 2 nebo k jejímu vymáhání.

[...]“

7 Článek 10 směrnice 2010/24, nadepsaný „Žádost o vymáhání pohledávky“, v odstavci 1 stanoví:

„Na žádost dožadujícího orgánu dožádaný orgán vymáhá pohledávky, na něž se vztahuje doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožadujícím členském státě.“

8 Článek 11 této směrnice, nadepsaný „Podmínky, jimiž se řídí žádost o vymáhání pohledávky“, v odstavci 1 stanoví:

„Dožadující orgán nemůže požádat o vymáhání pohledávky, pokud pohledávka nebo doklad o její vymahatelnosti byly v dožadujícím členském státě napadeny, s výjimkou případů, kdy se použije čl. 14 odst. 4 třetí pododstavec.“

9 Článek 12 uvedené směrnice, nadepsaný „Doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě a další příložené dokumenty“, stanoví:

„1. Ke každé žádosti o vymáhání pohledávky se přiloží jednotný doklad o její vymahatelnosti v dožádaném členském státě.

Tento jednotný doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě odráží základní obsah původního dokladu o vymahatelnosti pohledávky a je jediným základem pro opatření k vymáhání pohledávky a předběžná opatření přijímaná v dožádaném členském státě. Nepodléhá žádnému úkonu uznání, doplnění nebo nahrazení v tomto členském státě. Jednotný doklad o vymahatelnosti pohledávky obsahuje alespoň tyto informace:

- a) informace důležité pro určení původního dokladu o vymahatelnosti pohledávky, popis pohledávky, včetně jejího charakteru, období, jehož se pohledávka týká, veškerá data důležitá pro její vymáhání, jakož i výši pohledávky a její různé složky, jako např. jistina, naběhlý úrok atd.;
- b) jméno a jiné údaje důležité pro identifikaci dlužníka;
- c) název, adresu a další kontaktní údaje týkající se
 - i) úřadu odpovědného za vyměření pohledávky, a pokud jde o jiný úřad,
 - ii) úřadu, kde lze získat další informace týkající se pohledávky nebo možností napadnout platební povinnost.

[...]

- 10 Článek 13 téže směrnice, nadepsaný „Vyřízení žádosti o vymáhání pohledávky“, stanoví:

„1. Pro účely vymáhání pohledávky v dožádaném členském státě se pohledávka, která je předmětem žádosti o vymáhání, považuje za pohledávku dožádaného členského státu, není-li v této směrnici stanoveno jinak. Dožádaný orgán využije pravomoci a postupy stanovené podle právních a správních předpisů dožádaného členského státu, které se vztahují na pohledávky vzniklé v souvislosti se stejnou daní či stejným poplatkem nebo v případě jejich neexistence s obdobnou daní či obdobným poplatkem, není-li v této směrnici stanoveno jinak.

[...]

3. Ode dne obdržení žádosti o vymáhání pohledávky účtuje dožádaný orgán úroky z prodlení podle platných právních a správních předpisů v dožádaném členském státě.

[...]

- 11 Článek 14 směrnice 2010/24, nadepsaný „Spory“, stanoví:

„1. Spory týkající se pohledávky, původního dokladu o vymahatelnosti pohledávky v dožadujícím členském státě nebo jednotného dokladu o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě a spory týkající se platnosti doručení učiněného příslušným orgánem dožadujícího členského státu spadají do pravomoci příslušných orgánů dožadujícího členského státu. Napadne-li zúčastněná osoba v průběhu vymáhání pohledávky pohledávku, původní doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožadujícím členském státě nebo jednotný doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě, dožádaný orgán tuto osobu informuje, že musí podat žalobu k příslušnému orgánu dožadujícího členského státu v souladu s jeho platnými právními předpisy.

2. Spory týkající se opatření k vymáhání pohledávek přijatých v dožádaném členském státě nebo spory týkající se platnosti doručení učiněného příslušným orgánem dožádaného členského státu musí být předloženy příslušnému orgánu dožádaného členského státu v souladu s jeho právními předpisy.

3. Je-li příslušnému orgánu dožadujícího členského státu podána žaloba uvedená v odstavci 1, dožadující orgán o tom informuje dožádaný orgán a uvede rozsah, v jakém nebyla pohledávka napadena.

4. Jakmile dožádaný orgán obdrží od dožadujícího orgánu nebo od zúčastněné osoby informace uvedené v odstavci 3, pozastaví vymáhání pohledávky ve vztahu k napadené části pohledávky až do rozhodnutí příslušného orgánu v této věci, pokud dožadující orgán nevyžaduje v souladu s třetím pododstavcem tohoto odstavce jinak.

Na žádost dožadujícího orgánu, nebo považuje-li to dožádaný orgán jinak za potřebné, [...] může dožádaný orgán přijmout předběžná opatření k zajištění vymáhání pohledávky, pokud to umožňují platné právní předpisy dožádaného členského státu.

Dožadující orgán může v souladu s právními předpisy a správní praxí platnými v dožadujícím členském státě dožádaný orgán požádat, aby vymáhal napadenou pohledávku nebo napadenou část pohledávky, pokud to dovolují platné právní předpisy a správní praxe dožádaného členského státu. Každou takovou žádost je nutno odůvodnit. Jestliže výsledek sporu poté vyzní ve prospěch dlužníka, je dožadující orgán povinen nahradit všechny vymožené částky a všechny případné splatné náhrady podle platných právních předpisů dožádaného členského státu.

[...]

- 12 Podle článku 28 této směrnice byly členské státy povinny přijmout a zveřejnit nejpozději do 31. prosince 2011 právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí a používat tyto předpisy ode dne 1. ledna 2012.
- 13 V článku 29 směrnice 2010/24 zrušuje s účinkem ode dne 1. ledna 2012 směrnici Rady 2008/55/ES ze dne 26. května 2008 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření (Úř. věst. 2008, L 150, s. 28).
- 14 Směrnice 2008/55 kodifikovala směrnici Rady 76/308/EHS ze dne 15. března 1976 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření (Úř. věst. 1976, L 73, s. 18; Zvl. vyd. 02/01, s. 44) a akty jí pozměňující.

Prováděcí nařízení (EU) č. 1189/2011

- 15 Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1189/2011 ze dne 18. listopadu 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice 2010/24 (Úř. věst. 2011, L 302, s. 16), v článku 15 odst. 1 uvádí:

„Žádosti o vymáhání pohledávky nebo o předběžná opatření obsahují prohlášení o tom, že byly splněny podmínky pro zahájení řízení o vzájemné pomoci stanovené ve směrnici 2010/24/EU.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 16 Eamonn Donnellan, irský státní příslušník, byl zaměstnán v roce 2002 jako řidič nákladních vozidel přepravní společností TLT International Ltd založenou podle irského práva.
- 17 V červenci roku 2002 dostal E. Donnellan od této společnosti pokyn, aby u obchodníka usazeného v Řecku vyzvedl 23 palet olivového oleje. Dodací list k tomuto zboží uváděl jako příjemce tohoto zboží společnost provozující supermarkety v Irsku.
- 18 Dne 26. července 2002 E. Donnellan předložil tento dodací list celnímu úřadu v přístavu Patras (Řecko). Při této příležitosti celní úředník během kontroly uvedeného zboží kromě olivového oleje odhalil 171 800 pašovaných krabiček cigaret. Eamonn Donnellan byl z důvodu tohoto zjištění zadržen a nákladní vozidlo i s nákladem bylo zabaveno.

- 19 Dne 29. července 2002 byl E. Donnellan soudem prvního stupně shledán vinným z porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou a z poskytování nepravdivých daňových informací. Tyto protiprávní činy vedly k odsouzení dotyčného k trestům odnětí svobody v délce trvání tří a jednoho roku. Eamonn Donnellan byl ihned uvězněn.
- 20 Dne 17. října 2002 byl E. Donnellan na základě odvolání zproštěn obou obvinění a byl okamžitě propuštěn na svobodu.
- 21 Dne 27. dubna 2009 vydal celní úřad v Patrasu platební výměr k uložení správní sankce E. Donnellanovi ve výši 1 097 505 eur za to, že náklad zadržžený v červenci 2002 obsahoval 171 800 pašovaných krabiček cigaret.
- 22 Dne 19. června 2009 zaslalo řecké velvyslanectví v Irsku doporučený dopis adresovaný „panu Donnellanovi Eamonn Ballyhaunisu, Irsko“, ve kterém jej vyzvalo, ať se co nejdříve obrátí na útvary tohoto velvyslanectví, aby mohl převzít a podepsat důležité dokumenty, které se týkají jeho osoby.
- 23 Rozhodnutím ze dne 15. července 2009, které následovalo po platebním výměru vydaném dne 27. dubna 2009, uložil celní úřad v Patrasu E. Donnellanovi peněžitou sankci ve výši 1 097 505 eur. Téhož dne byla tato sankce zveřejněna v *Úředním věstníku Řecké republiky*.
- 24 Dne 14. listopadu 2012 řecké orgány předaly Commissioners žádost o vymáhání pohledávky ve smyslu článku 10 směrnice 2010/24 sepsanou v anglickém jazyce, která se týkala uvedené peněžité sankce ve výši 1 097 505 eur navýšené o úroky ve výši 384 126,76 eura a nákladů nebo penále ve výši 26 340,12 eura.
- 25 V této žádosti, která mimo jiné obsahovala prohlášení o tom, že byly splněny podmínky pro zahájení řízení o vzájemné pomoci stanovené ve směrnici 2010/24, jak vyžaduje článek 15 prováděcího nařízení č. 1189/2011, byly uvedeny následující informace:
- „The claim(s) is (are) not contested“ [„Pohledávka(y) není (nejsou) zpochybňována(y)“];
 - „The claim(s) may no longer be contested by an administrative appeal/by an appeal to the courts“ [„Pohledávka(y) již nemůže (nemohou) být zpochybněna (y) ve správním/soudním řízení“];
 - „Appropriate recovery procedures have been applied in the State of the applicant authority but will not result in the payment in full of the claim“ [„Příslušné postupy k vymáhání pohledávky již byly použity ve státě dožadujícího orgánu, avšak nepovedou k úplnému uhrazení pohledávky“].
- 26 Dne 15. listopadu 2012 obdržel E. Donnellan dopis od Commissioners datovaný dne 14. listopadu 2012 s výzvou, aby ve lhůtě 30 dnů zaplatil částku 1 507 971,88 eura z důvodu uhrazení peněžité sankce, úroků a nákladů nebo penále, které byly předmětem žádosti řeckých orgánů o vymáhání pohledávky.
- 27 K tomuto dopisu byl připojen „jednotný doklad o vymahatelnosti pohledávky“ upravený v článku 12 směrnice 2010/24, napsaný v anglickém jazyce. Tento jednotný doklad odkazoval na výše uvedené rozhodnutí celního úřadu v Patrasu a kvalifikoval dotčenou pohledávku následovně: „Multiple duties for illegal cigarette trading“ (různé dluhy z důvodu nezákonného obchodování s cigaretami).
- 28 Týž jednotný doklad uváděl číslo cestovního pasu E. Donnellana a adresu dotyčné osoby kvalifikoval jako „known“ (známá).
- 29 Po obdržení uvedeného dopisu ze dne 14. listopadu 2012 pověřil E. Donnellan právního zástupce, aby získal bližší informace o rozhodnutí celního úřadu v Patrasu.

- 30 Dne 11. června 2014 podal E. Donnellan návrh na zahájení řízení k High Court (vrchní soud, Irsko), v němž se snažil dosáhnout zamítnutí žádosti o vymáhání požadovaných částek.
- 31 Dne 12. prosince 2014 bylo vydáno předběžné opatření, kterým uvedený soud rozhodl o pozastavení vyřizování této žádosti o vymáhání pohledávky, dokud nebude rozhodnuto ve věci samé.
- 32 Commissioners u High Court (vrchní soud) tvrdí, že v případě neexistence žaloby podané E. Donnellanem v Řecku ve věci dotčené pohledávky jsou povinni vyhovět žádosti o vymáhání pohledávky a pokračovat v nuceném výkonu tohoto rozhodnutí.
- 33 Eamonn Donnellan tvrdí, že mu bylo upřeno právo na účinné prostředky nápravy před soudem v Řecku a že za těchto okolností nemohou Commissioners vyhovět uvedené žádosti o vymáhání pohledávky.
- 34 V této souvislosti E. Donnellan předložil předkládajícímu soudu mimo jiné zprávu pana Siaperasa, odborníka na řecké právo. Podle této zprávy byl posledním dnem, kdy mohl E. Donnellan podat opravný prostředek proti rozhodnutí celního úřadu v Patrasu, den 13. října 2009, tj. 90 dní po zveřejnění sankce v *Úředním věstníku Řecké republiky*.
- 35 Předkládající soud vyvodil ze všech písemností obsažených ve spise zaprvé, že doporučený dopis ze dne 19. června 2009, který E. Donnellanovi zaslalo řecké velvyslanectví, nebyl dotyčným doručen, zadruhé, že dotyčný se o existenci rozhodnutí, kterým se mu ukládá peněžitá sankce, dozvěděl dne 15. listopadu 2012, a zatřetí, že o obsahu a odůvodnění tohoto rozhodnutí byl informován až v následných dopisech, mimo jiné prostřednictvím dopisů řeckého ministerstva financí ze dne 31. března 2014 a ze dne 29. prosince 2015.
- 36 Podle předkládajícího soudu vyplývá z ustálené judikatury irských soudů, irské ústavy, a povinností Irska s ohledem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), že žádný irský soud nemůže povolit výkon takového rozhodnutí, jako je rozhodnutí dotčené ve věci v původním řízení, které nebylo doručeno dotyčné osobě a kromě toho je založeno na skutkovém stavu, v souvislosti s nímž bylo rozhodnuto o její nevině. Výkon takového rozhodnutí by totiž v Irsku ohrozil veřejný pořádek.
- 37 Třebaže směrnice 2010/24 neumožňuje irským soudům zpochybnit legalitu rozhodnutí řeckých orgánů, má předkládající soud za to, že zásady unijního práva, které vyplývají z rozsudku ze dne 14. ledna 2010, Kyriani (C-233/08, EU:C:2010:11), nicméně naznačují, že mimořádné okolnosti mohou umožnit předkládajícímu soudu, aby vycházel z Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) za účelem odmítnutí vyřízení takové žádosti o vymáhání, jako je žádost dotčená ve věci v původním řízení.
- 38 Za těchto okolností se High Court (vrchní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:
- „Brání článek 14 odst. 1 a 2 směrnice 2010/24 tomu, aby High Court (vrchní soud) při rozhodování o vykonatelnosti ‚jednotného dokladu o vymahatelnosti pohledávek‘ v Irsku vydaného dne 14. listopadu 2012 celním úřadem v Patrasu na správní sankce a správní pokuty ve výši 1 097 505 eur, které byly dne 15. července 2009 uloženy za údajné pašování, ke kterému došlo dne 26. července 2002 (částka se z důvodu úroků a penále zvýšila na 1 507 971,88 eura):
- aplikoval právo na účinné prostředky nápravy před soudem a spravedlivý proces v přiměřené lhůtě pro občana Irska a Evropské unie v souvislosti s vyřízením žádosti o vymáhání pohledávek (viz článek 47 Listiny a články 6 a 13 EÚLP, které odpovídají občanským právům podle článků 34, 38

a 40 odst. 3 irské ústavy), za okolností, kdy dotčené řízení [dotyčnému] bylo poprvé vysvětleno až v „neoficiálním překladu“ do angličtiny [...] v dopise ze dne [29. prosince 2015], který zaslalo [řecké] Ministerstvo financí [...] irskému správci daně a právním zástupcům [dotyčného] v Irsku;

- zohlednil cíle směrnice 2010/24/EU poskytovat vzájemnou pomoc (bod 20 odůvodnění směrnice 2010/24) a dostát povinnosti poskytovat širší pomoc vyplývající z EÚLP (bod 17 odůvodnění směrnice 2010/24), jako je právo na účinné prostředky nápravy před soudem pro občany podle článku 47 Listiny a článku 13 EÚLP;
- zohlednil plnou účinnost unijního práva pro jeho občany a zejména bod 63 rozsudku ze dne 14. ledna 2010, Kyrian, C-233/08, [EU:C:2010:11]?”

K předběžné otázce

- 39 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 14 odst. 1 a 2 směrnice 2010/24 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby orgán členského státu odmítl vyřídit žádost o vymáhání pohledávky týkající se pohledávky z peněžité sankce uložené v jiném členském státě z důvodů souvisejících s právem dotyčné osoby na účinné prostředky nápravy před soudem.
- 40 Je především třeba připomenout, že zásada vzájemné důvěry členských států má v unijním právu zásadní význam vzhledem k tomu, že umožňuje vytvoření a zachování prostoru bez vnitřních hranic. Tato zásada zejména v souvislosti s prostorem svobody, bezpečnosti a práva konkrétně každému z těchto států ukládá, aby až na výjimečné okolnosti vycházel z toho, že všechny ostatní členské státy dodržují unijní právo, a zejména základní práva, která toto právo uznává [posudek č. 2/13 (Přistoupení Unie k EÚLP) ze dne 18. prosince 2014, EU:C:2014:2454, bod 191 a citovaná judikatura].
- 41 Jelikož směrnice 2010/24 spadá do oblasti vnitřního trhu, a nikoli do prostoru svobody, bezpečnosti a práva, spočívá na zásadě vzájemné důvěry připomenuté výše. Provádění režimu vzájemné pomoci zavedeného touto směrnicí totiž závisí na existenci takové důvěry mezi dotčenými vnitrostátními orgány.
- 42 Z článku 12 odst. 1 této směrnice zejména vyplývá, že vymáhání pohledávky v dožádaném členském státě je založeno na „jednotném dokladu“, kterým dožadující orgán předá dožádanému orgánu údaje uvedené v původním dokladu o vymahatelnosti pohledávky, které umožňují její vymáhání v dožadujícím členském státě. Tento jednotný doklad nepodléhá žádnému úkonu uznání, doplnění nebo nahrazení v dožádaném členském státě.
- 43 Kromě toho z článku 14 odst. 1 směrnice 2010/24 vyplývá, že jakékoli zpochybnění pohledávky, tohoto původního dokladu o vymahatelnosti, tohoto jednotného dokladu nebo oznámení učiněného příslušným orgánem dožadujícího členského státu musí být předloženo k projednání příslušnému orgánu dožadujícího členského státu, a nikoliv dožádaného členského státu.
- 44 Uvedená směrnice 2010/24 nedává orgánům dožádaného členského státu pravomoc kontrolovat dokumenty dožadujícího členského státu, nýbrž v čl. 14 odst. 2 uvedenou kontrolní pravomoc těchto orgánů výslovně omezuje na dokumenty dožádaného členského státu.
- 45 Je sice pravda, že dokumenty přijaté členskými státy v rámci režimu vzájemné pomoci stanoveného směrnicí 2010/24 musí být v souladu se základními právy Unie, mezi něž patří i právo na účinné prostředky nápravy před soudem zakotvené v článku 47 Listiny, z toho však v žádném případě neplyne, že dokumenty dožadujícího členského státu by mělo být možné napadnout jak před soudy dožadujícího členského státu, tak před soudy dožádaného členského státu. Tento režim vzájemné pomoci, jelikož je založen zejména na zásadě vzájemné důvěry, naopak umožňuje zvýšit právní jistotu,

pokud jde o určování členského státu, který je příslušný k řešení sporu, a vyhnout se tak praktice „forum shopping“ (obdobně viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, N. S. a další, C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 79).

- 46 Z toho vyplývá, že opravný prostředek, který dotyčný použil v dožádaném členském státě za účelem odmítnutí žádosti o vymáhání pohledávky, kterou mu zaslal příslušný orgán tohoto členského státu, aby dotyčný uhradil pohledávku vzniklou v dožadujícím členském státě, nemůže vést k přezkumu legality této pohledávky.
- 47 Jak již Soudní dvůr uvedl, nelze naproti tomu vyloučit, aby dožádaný orgán mohl výjimečně rozhodnout, že neposkytne pomoc dožadujícímu orgánu. Vymáhání pohledávky tedy může být odmítnuto zejména tehdy, ukáže-li se, že by toto vymáhání narušilo veřejný pořádek členského státu dožádaného orgánu (pokud jde o článek 12 směrnice 76/308, kterému obsahově odpovídá článek 14 směrnice 2010/24, viz rozsudek ze dne 14. ledna 2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, bod 42).
- 48 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že podle článku 13 odst. 1 směrnice 2010/24 se pohledávka, která je předmětem žádosti o vymáhání, považuje za pohledávku dožádaného členského státu, který je nucen využít příslušné pravomoci a postupy stanovené podle právních a správních předpisů, které se vztahují na pohledávky vzniklé v souvislosti se stejnou či obdobnou daní nebo stejným či obdobným poplatkem v jeho právním řádu. Je přitom obtížně představitelné, že by byla žádost o vymáhání totožné nebo obdobné pohledávky dožádaného členského státu vyřízena, kdyby uvedené vymáhání pohledávky mohlo narušit veřejný pořádek (obdobně, pokud jde o směrnici 76/308, viz rozsudek ze dne 14. ledna 2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, bod 43).
- 49 Soudnímu dvoru nicméně přísluší kontrolovat meze, v jejichž rámci mohou orgány členského státu odmítnout za použití svých vnitrostátních institutů, jako je například institut veřejného pořádku, poskytnout pomoc jinému členskému státu v rámci režimu spolupráce zakotveného unijním normotvůrcem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, body 56 a 57 a ze dne 25. května 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, body 39 a 40).
- 50 Z ustálené judikatury kromě toho vyplývá, že meze vzájemné důvěry musí být vykládány striktně (viz zejména rozsudky ze dne 14. listopadu 2013, Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, bod 29; ze dne 16. července 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 41; ze dne 25. května 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, bod 38, a ze dne 23. ledna 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, bod 48).
- 51 Bez ohledu na prohlášení obsažené v žádosti o vymáhání pohledávky, podle které byly použity postupy k vymáhání pohledávky v dožadujícím členském státě, je podle předkládacího rozhodnutí v projednávaném případě nesporné, že o tom, že mu byla před několika lety uložena peněžité sankce v dožadujícím členském státě, byl dotyčný informován teprve ke dni, kdy mu příslušný orgán dožádaného členského státu předal žádost o zaplacení s připojeným jednotným dokladem. Předkládající soud ostatně uvádí, že až dlouho poté, co se dotyčný dozvěděl o existenci této sankce, získal přesnější informace o obsahu a důvodech rozhodnutí, kterým mu byla tato sankce uložena.
- 52 Za těchto podmínek má předkládající soud za to, že odmítnutí vyřídit žádost o vymáhání pohledávky může být odůvodněné z důvodů souvisejících s právem na účinné prostředky nápravy před soudem a na skutečnost, že v Irsku je vymáhání peněžité sankce, která nebyla dotyčné osobě oznámena, v rozporu s veřejným pořádkem.
- 53 Pro účely posouzení, zda takové okolnosti, jako jsou okolnosti uvedené předkládajícím soudem, mohou, aniž tento poruší zásadu vzájemné důvěry, vést k odmítnutí vyřízení žádosti o vymáhání pohledávky, je třeba nejprve uvést, že jednotný doklad zasláný dožadujícím orgánem dožádanému orgánu za účelem vymáhání pohledávky a předaný dožádaným orgánem dotyčné osobě v příloze k žádosti o zaplacení

neznamená, že dotyčnému bylo doručeno rozhodnutí přijaté v členském státě dožadujícího orgánu, na kterém je tato pohledávka založena. Cílem tohoto jednotného dokladu, v kterém se uvádí, jak bylo připomenuto v bodě 9 tohoto rozsudku, mimo jiné druh pohledávky, výše pohledávky a osobní údaje dotyčné osoby, je umožnit orgánům dožádaného členského státu přijmout opatření k vymáhání pohledávky a pomoci tak při vymáhání pohledávek. Naproti tomu připojení uvedeného jednotného dokladu nepředstavuje doručení tohoto rozhodnutí, pokud rozhodnutí o uložení peněžité sankce a její odůvodnění nebyly předány dotyčné osobě.

- 54 Dále je třeba připomenout, že cílem režimu vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek je zaručit účinné doručování všech aktů a rozhodnutí vztahujících se k pohledávce nebo jejímu vymáhání, vydaných v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán (pokud jde o směrnici 76/308, viz rozsudek ze dne 14. ledna 2010, Kyrián, C-233/08, EU:C:2010:11, bod 57). Článek 8 směrnice 2010/24 v tomto ohledu stanoví, že dožadující orgán může požádat příslušný orgán členského státu, v němž má dotyčný bydliště, o pomoc při doručování dokumentů týkajících se této pohledávky.
- 55 Konečně je třeba zdůraznit, že pro účely uplatnění práva na účinné prostředky nápravy před soudem ve smyslu článku 47 Listiny proti rozhodnutí, které nepříznivě zasahuje do jeho právního postavení, se musí dotyčný seznámit s důvody, na nichž je založeno rozhodnutí, které se ho týká, buď přečtením samotného rozhodnutí, nebo na základě sdělení těchto důvodů na jeho žádost, aby mohl hájit svá práva za co nejpríznivějších podmínek a rozhodnout se s plnou znalostí věci, zda je účelné obrátit se na příslušný soud (rozsudek ze dne 4. června 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 53 a citovaná judikatura).
- 56 Za takových okolností, jako jsou okolnosti konstatované předkládajícím soudem ve věci v původním řízení, je dotyčný podroben postupu k vyřízení žádosti o vymáhání pohledávky upravenému ve směrnici 2010/24 bez ohledu na skutečnost, že dotčená peněžité sankce mu nebyla oznámena. Dotyčný se tak ocitá v situaci, v níž od něj dožadující orgán požaduje zaplacení uvedené sankce navýšené o úroky a náklady uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. c) této směrnice a o úroky z prodlení stanovené v čl. 13 odst. 3 této směrnice, přestože proto, že nebyl dostatečně seznámen s obsahem a s důvody rozhodnutí, kterým mu byla uložena sankce, nemohl zpochybnit toto rozhodnutí v členském státě dožadujícího orgánu.
- 57 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 70 svého stanoviska, situace, v níž dožadující orgán žádá o vymáhání pohledávky založené na rozhodnutí, které nebylo doručeno dotyčné osobě, nesplňuje podmínku stanovenou pro žádosti o vymáhání pohledávek v čl. 11 odst. 1 směrnice 2010/24. Jelikož podle tohoto ustanovení nelze o vymáhání pohledávky ve smyslu této směrnice požádat, pokud pohledávka nebo doklad o její vymahatelnosti byly v odesílajícím členském státě napadeny, nelze ani požádat o vymáhání, pokud dotyčný nebyl informován o samotné existenci této pohledávky, vzhledem k tomu, že toto informování je nezbytným předpokladem pro napadení pohledávky.
- 58 Tento výklad je kromě toho podpořen článkem 47 Listiny a judikaturou Soudního dvora v oblasti doručování soudních písemností. Zejména z této judikatury vyplývá, že za účelem dodržování práv upravených v uvedeném článku 47 je nutno dbát nejen na to, aby adresát písemnosti skutečně dotčenou písemnost obdržel, ale rovněž na to, aby mu bylo umožněno seznámit se s významem a dosahem žaloby podané proti němu v zahraničí, jakož i tento význam a dosah skutečně a v plném rozsahu pochopit, aby mohl účelně uplatnit svá práva v odesílajícím členském státě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. září 2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, body 31 a 32 a citovaná judikatura). Takové úvahy jsou relevantní rovněž v kontextu směrnice 2010/24.
- 59 Jestliže je tedy žádáno o vymáhání pohledávky, aniž měl dotyčný možnost obrátit se na soudy dožadujícího členského státu za podmínek slučitelných se základním právem na účinné prostředky nápravy, nelze pravidlo uvedené v čl. 14 odst. 1 směrnice 2010/24 provedené do vnitrostátního práva proti němu uplatnit.

- 60 To platí tím spíše, když jako v projednávaném případě samotný dožadující orgán v žádosti o vymáhání pohledávky uvedl – tedy před tím, než se dotyčný dozvěděl o existenci dotčené pohledávky –, že ke zpochybnění této pohledávky již není možné podat jakýkoliv prostředek správní nebo soudní ochrany v dožadujícím členském státě. I když je pravda, že řecká vláda ve svých vyjádřeních před Soudním dvorem posléze prohlašovala opak, přičemž tvrdila, že možnost podat opravný prostředek nezaniká po uplynutí lhůty pro podání opravného prostředku, která začíná běžet zveřejněním této pohledávky v *Úředním věstníku Řecké republiky*, nelze dotyčnému vytýkat, že zohlednil informace poskytnuté dožadujícím orgánem v žádosti o vymáhání pohledávky, jejíž kopii obdržel poté, co se dozvěděl o existenci uvedené pohledávky, a že si uvedené informace nechal ověřit odborníkem na řecké právo, který je potvrdil.
- 61 Z výše uvedeného vyplývá, že taková výjimečná situace, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, kdy orgán členského státu žádá jiný orgán jiného členského státu o vymáhání pohledávky týkající se peněžité sankce, o které dotyčný nevěděl, může legitimně vést k odmítnutí pomoci při vymáhání pohledávek ze strany posledně uvedeného orgánu. Pomoc upravená ve směrnici 2010/24, jak název a body odůvodnění této směrnice nasvědčují, je kvalifikována jako „vzájemná“, což zejména znamená, že je na dožadujícím orgánu, aby před tím, než požádá o vymáhání pohledávky, vytvořil podmínky, za kterých může dožádaný orgán účinně a v souladu se základními zásadami unijního práva poskytnout svou pomoc.
- 62 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 14 odst. 1 a 2 směrnice 2010/24 ve spojení s článkem 47 Listiny, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby orgán členského státu odmítl vyřídit žádost o vymáhání pohledávky týkající se takové peněžité sankce uložené v jiném členském státě, jako je sankce dotčená ve věci v původním řízení, z toho důvodu, že rozhodnutí, kterým se tato sankce ukládá, nebylo dotyčné osobě řádně doručeno před tím, než dožadující orgán požádal uvedený orgán o vymáhání pohledávky podle této směrnice.

K nákladům řízení

- 63 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Článek 14 odst. 1 a 2 směrnice Rady 2010/24/EU ze dne 16. března 2010 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby orgán členského státu odmítl vyřídit žádost o vymáhání pohledávky týkající se takové peněžité sankce uložené v jiném členském státě, jako je sankce dotčená ve věci v původním řízení, z toho důvodu, že rozhodnutí, kterým se tato sankce ukládá, nebylo dotyčné osobě řádně doručeno před tím, než dožadující orgán požádal uvedený orgán o vymáhání pohledávky podle této směrnice.

Podpisy.